

فضایل ماه مبارک رمضان

پندهای مسجدی

تدوین و نشر:

بنیاد مجازی آبادگران مساجد

www.aabadgaran.ir

❖ عنوان پند: فضایل ماه مبارک رمضان

❖ پندنامه

رمضان، ماه ضیافت الهی، ماه آزادی از قید و بندِ معاصی، و ماه پاک‌کننده‌ی گناهان است. رمضان، ماه همدردی با نیازمندان، ماه غلبه بر نفس و شیطان، ماه عید بندگان، و ماه تجدید ایمان با ایزد مَنان است. بندگان مخلص، همیشه به ماه مبارک رمضان اهمیت ویژه‌ای می‌دهند و به قدوم آن شادمان و خوشحال می‌شوند، و از خدا می‌خواهند که آن‌ها را به ماه رمضان برساند و عبادات و بندگی آن‌ها را در این ماه مبارک، از ایشان بپذیرد. به همین مناسبت، بحثی که امروز (یا امشب) به آن می‌پردازیم، «شناخت فضایل ماه مبارک رمضان» است. ما اگر این فضایل را نشناسیم، به استفاده‌ی حداکثری از آن، اهمیتی نخواهیم داد. لذا مرور این فضایل، ما را در استفاده‌ی از برکات رمضان، مَهتم و جدّی می‌کند.

❖ فضیلت اول: رمضان ماه نزول قرآن و پاداش فراوان: رمضان، ماهی است که خداوند در آن، پیام و کلام مبارکش را از طریق

جبرئیل امین، بر سینه‌ی پاک رسول الله (ص) نازل کرد و تنها ماهی است که در قرآن کریم، از آن نام برده شده: «شَهْرُ رَمَضَانَ الَّذِي أُنزِلَ فِيهِ الْقُرْآنُ» (البقره: ۱۸۵)؛ ترجمه: «ماه رمضان، ماهی است که در آن قرآن نازل شده». لذا هر گونه عبادت و احسانی که در این ماه صورت می‌پذیرد، پاداشی متفاوت از دیگر ایام و ماه‌های سال دارد.

❖ فضیلت دوم: رمضان ماه تمرین خویشن‌داری و پرهیزکاری: «...كُتِبَ عَلَيْكُمُ الصِّيَامُ كَمَا كُتِبَ عَلَى الَّذِينَ مِنْ قَبْلِكُمْ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ * أَيَّاماً مَعْدُودَاتٍ...» (بقره: ۱۸۳-۱۸۴)؛ «...روزه بر شما مقرر و لازم شده، همان گونه که بر پیشینیان شما مقرر و لازم

شد، تا پرهیزکار شوید * چند روز معدودی را (باید روزه بدارید!)» عبارت «لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ» اشاره به نقش تقواساز روزه در تربیت آدمی دارد و عبارت «أَيَّاماً مَعْدُودَاتٍ» اشاره به محدود بودن این ایام، یعنی ماه مبارک رمضان، دارد. لذا رمضان را که ایام معدود و محدودی است باید به‌عنوان یک فضیلت، غنیمت شمرد و از آن حداکثر استفاده را نمود.

❖ فضیلت سوم: رمضان ماه بخشش گناهان: رسول الله (ص) فرموده: «مَنْ قَامَ رَمَضَانَ إِيمَانًا وَاحْتِسَابًا غُفِرَ لَهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِهِ» (متفق

عليه)؛ ترجمه: «کسی که با ایمان و امید به کسب پاداش، ماه رمضان را روزه بگیرد، گناهان گذشته‌ی او بخشوده می‌شود».

❖ فضیلت چهارم: رمضان ماه ضیافت الهی: رسول الله (ص) می‌فرماید که خداوند فرموده: «كُلُّ عَمَلٍ ابْنِ آدَمَ لَهُ، إِلَّا الصِّيَامَ، فَإِنَّهُ

لِي وَأَنَا أَجْزِي بِهِ» (رواه بخاری)؛ ترجمه: «هر عمل و رفتاری که انسان انجام می‌دهد، برای خودش می‌باشد، مگر روزه، که آن برای من می‌باشد و من خود بدان پاداش می‌دهم».

❖ فضیلت پنجم: رمضان ماه صبر و گذشت و اراده: خداوند متعال در حدیثی قدسی فرموده: «وَالصِّيَامُ جَنَّةٌ، فَإِذَا كَانَ يَوْمُ صَوْمِ

أَحَدِكُمْ، فَلَا يَرْفُثُ يَوْمَئِذٍ وَلَا يَسْخَبُ، فَإِنْ سَابَهُ أَحَدٌ، أَوْ قَاتَلَهُ، فَلْيَقُلْ: إِنِّي امْرُؤٌ صَائِمٌ» (رواه مسلم)؛ ترجمه: «روزه از معاصی و گناهان جلوگیری می‌کند. پس هر گاه یکی از شما روزه باشد، از بدگویی و سخن ناشایست و از فریاد کشیدن و رفتار سفیهانه،

اجتناب ورزد. اگر کسی به وی فحش و ناسزا گفت یا با وی به نزاع برخاست، به وی پاسخ ندهد. بلکه بگوید: من روزه هستم». با این توصیه‌ی خداوند، انسان روزه‌دار به تمرین صبر و گذشت اراده می‌پردازد و خویشتن را با این زینت‌های اخلاقی، می‌آراید.

❖ **فضیلت ششم: رمضان قطعه‌ای از بهشت:** رمضان قطعه‌ای از بهشت است و انسانِ مسلمانِ روزه‌دار، در ماه رمضان، زندگی بهشتی را تجربه می‌کند. یعنی همان‌طور که در رمضان دو وعده‌ی غذایی (شام و سحر) جریان دارد، در بهشت نیز دو وعده‌ی غذایی وجود دارد: «... وَ لَهُمْ رِزْقُهُمْ فِيهَا بُكْرَةً وَعَشِيًّا» (مریم: ۶۲)؛

❖ **فضیلت هفتم: رمضان ماه کنترل شهوت و تولید عفت و مطیع کردن نفس:** رسول الله (ص) می‌فرماید: «يَا مَعْشَرَ الشَّبَابِ، مَنْ اسْتَطَاعَ مِنْكُمْ الْبَاءَةَ فَلْيَتَزَوَّجْ، فَإِنَّهُ أَغْضُ لِلْبَصْرِ، وَأَحْصَنُ لِلْفَرْجِ، وَمَنْ لَمْ يَسْتَطِعْ فَعَلَيْهِ بِالصَّوْمِ؛ فَإِنَّهُ لَهُ وَجَاءٌ» (متفق علیه)؛ ترجمه: «ای گروه جوانان! هر کس از شما که توانایی داشت ازدواج کند که این برای حفظ نگاه و شرمگاه بهتر است و هر کس توانایی آن را ندارد روزه بگیرد که آن از بار (شهوت) می‌کاهد». در این ماه انسان، از شهوات و خواسته‌های حلال، چشم می‌پوشد که این کار موجب تقویت اراده‌ی انسان می‌شود و به او کمک می‌کند تا از شهوات و خواسته‌های ناروا، راحت‌تر دوری کند.

❖ **فضیلت هشتم: رمضان، بستری برای نیل به بهشت:** رسول الله (ص) خبر داده که در بهشت دروازه‌ای مخصوص، برای روزه‌داران وجود دارد: «إِنَّ فِي الْجَنَّةِ بَابًا يُقَالُ لَهُ الرِّيَّانُ، يَدْخُلُ مِنْهُ الصَّائِمُونَ يَوْمَ الْقِيَامَةِ، لَا يَدْخُلُ مِنْهُ أَحَدٌ غَيْرُهُمْ، يُقَالُ: أَيْنَ الصَّائِمُونَ؟ فَيَقُومُونَ لَا يَدْخُلُ مِنْهُ أَحَدٌ غَيْرُهُمْ، فَإِذَا دَخَلُوا أُغْلِقَ فَلَمْ يَدْخُلْ مِنْهُ أَحَدٌ» (متفق علیه)؛ ترجمه: «بهشت، دروازه‌ای دارد که به آن، ریان می‌گویند. روز قیامت، فقط روزه‌داران از آن دروازه، وارد (بهشت) می‌شوند و غیر از آنها، کسی دیگر از آن، وارد نمی‌شود. (روز قیامت) ندا داده می‌شود که کجایند روزه‌داران؟ پس آنها برمی‌خیزند و غیر از آنها کسی دیگر، وارد نمی‌شود. پس از اینکه روزه‌داران وارد می‌شوند، در بسته می‌شود و هیچ کس دیگری از آن، وارد نمی‌شود».

❖ **فضیلت نهم: رمضان ماه نجات از شیطان و دوزخ:** رسول الله (ص) می‌فرماید: «إِذَا دَخَلَ شَهْرُ رَمَضَانَ فَتُحْتِ أَبْوَابُ السَّمَاءِ وَغُلِقَتْ أَبْوَابُ جَهَنَّمَ وَسُلْسِلَتِ الشَّيَاطِينُ» (متفق علیه)؛ ترجمه: «وقتی ماه رمضان از راه برسد، درهای آسمان، گشوده می‌شوند و درهای دوزخ، بسته می‌گردد و شیاطین به بند کشیده می‌شوند». همچنین رسول الله (ص) فرموده‌اند: «مَا مِنْ عَبْدٍ يَصُومُ يَوْمًا فِي سَبِيلِ اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ، إِلَّا بَعَدَ اللَّهُ بِذَلِكَ الْيَوْمِ وَجْهَهُ عَنِ النَّارِ، سَبْعِينَ خَرِيفًا» (متفق علیه)؛ ترجمه: «هر کس یک روز را در راه خداوند روزه بگیرد، خداوند به پاداش آن روز، هفتاد سال عذاب دوزخ را از او دور می‌سازد».

❖ **فضیلت دهم: رمضان ماه سرمایه‌گذاری معنوی و ذخیره‌ی پاداش اخروی:** رسول الله (ص) فرموده‌اند: «مَنْ فَطَرَ صَائِمًا كَانَ لَهُ مِثْلُ أُجْرِهِ، غَيْرَ أَنَّهُ لَا يَنْقُصُ مِنْ أُجْرِ الصَّائِمِ شَيْئًا» (رواه الترمذی، ابن ماجه والنسائی)؛ «هر کس روزه داری را افطار دهد همانند اجر (روزه) او می‌برد، بدون آنکه از اجر روزه‌دار چیزی کم شود».